Serie H. No.....

Harga f 0,75

ATOERAN - ATOERAN MENDJALANKEN

HAK BERKOEMPOEL DAN BERSIDANG

Ditoelis oleh:

Mr. IMANSOEDJAHRI

KEDIRI.

1e. DRUK.

Diterbitkan dan didjoeal oleh:

Boekhandel TAN KHOEN SWIE, - Kediri

-: 1938. :-

NASIONAL RI

L

2

Dipindai dengan CamScanner

Dipindai dengan CamScanner

Dipindai dengan CamScanner

16 DEC 2022

ATOERAN-ATOERAN MENDJALANKEN

HAK BERKOEMPOEL DAN BERSIDANG

DALEM HINDIA-BELANDA.

K. B. 17 December 1918, Staatsblad 1919 No. 27
jo. 561 dengan perobahan-perobahan hingga
Staatsblad 1935 No. 85, moelai berlakoe
pada tanggal 1 Januari 1936.

DALEM BAHASA

BELANDA-INDONESIA

Ditambah dengan beberapa keterangan-
keterangan sampei tjoekoep bagei
tiap-tiap artikel.

Ditoelis oleh:
Mr. IMAN SOEDJAHRI
KEDIRI.

1e Druk.

Diterbitken dan didjoeal oleh:
Boekhandel TAN KHOEN SWIE, - Kediri.

1938.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

Dipindai dengan CamScanner

PENERBIT:

TAN KHOEN SWIE

KEDIRI.

Tanggal : 26 Des 2022
Item ID : 00003613207
No. Induk 20220010607987
BIB-ID : 0010-1222002718
Beli/Hadiah : Suparman/DKIR

Kitab ini diperlindoengi hak pengarang Stbl. 1912
No. 600 fatsal 11.
Kitab jang sjah, mesti ada tanda tangannja si penerbit
seperti di bawah ini :

Dipindai dengan CamScanner

BEPALINGEN

betreffende de uitoefening van het recht van vereeniging en van vergadering in NEDERLANDSCH-INDIË

K. B. van 17 December 1918 S. 1919-27 jo. 561, laatstelijk gewijzigd bij S. 1935 No. 85, in werking 1 Januari 1936.

I. VAN VEREENIGING.

Artikel 1.

Voor de oprichting van eene vereeniging wordt geen machtiging van de Overheid gevorderd.

Artikel 2.

(Gew. S. 22-452) Van Staatkundige vereenigingen mogen geen andere lid zijn dan Nederlandsche onderdanen, die den achtienjarigen leeftijd bereikt hebben.

Artikel 3.

Verboden zijn vereenigingen.

1e. welker bestaan of doel wordt geheim gehouden.

2e. die op den voet van het volgende artikel door den Gouverneur-Generaal verklaard zijn in strijd te zijn met de openbare orde.

Artikel 4.

Wanneer dit in het belang der openbare orde noodzakelijk geacht wordt, kan de Gouverneur-Gene-

ATOERAN

dari hal melakoekan hak perkoempoelan dan persidangan dalem tanah HINDIA - NEDERLAND.

K. B. dari tgl. 17 December 1918 Stb. 1919-27 jo. 561, perobahan terachir dalem Stb. 1935-85 moelai berdjalan pada 1 Januari 1936.

I. HAL PERKOEMPOELAN.

Artikel 1.

Boeat mendiriken perkoempoelan tida perloe dapet idin dari Pemerintah.

Artikel 2.

Dari perkoempoelan politiek tidak boleh orang mendjadi lid selainnja hamba keradjaan Nederland jang telah beroemoer genap delapanbelas taoen.

Artikel 3.

Perkoempoelan jang dilarang jalah:

I. jang keadaan atau toedjoeannja dibikin rahasia:

II. jang menoeroet artikel berikoet ini oleh Gouverneur-Generaal ditoedoehnja berlawanan dengan kaämanan oemoem.

Artikel 4.

Djika dipandang perloe oentoek keamanan oemoem, Gouverneur-Generaal dengan mendengar tim-

Dipindai dengan CamScanner

raal, den Raad van Nederlandsch Indië gehoord, verklaren dat eene vereeniging in strijd is met de openbare orde.

Wanneer de Gouverneur-Generaal heeft beslist, dat er termen zijn om een verklaring als in het eerste lid bedoeld in overweging te nemen, wordt dit zoo mogelijk medegedeeld aan de leidende leden der vereeniging, voorzoover deze bij de overheid bekend zijn, en met den naam der betrokken vereeniging bekendgemaakt in de Javasche Courant.

Met ingang van den dag na dien, waarop de bekendmaking in de Javasche Courant is opgenomen, is elke uiting van het vereenigingsleven, zoomede de toetreding van nieuwe leden tot de vereeniging verboden.

Een besluit, houdende eene verklaring als in het eerste lid bedoeld, wordt niet genomen dan nadat de in het tweede lid bedoelde leden der vereeniging terzake zijn verhoord dan wel daartoe behoorlijk zijn opgeroepen; het wordt met redenen omkleed ten spoedigste aan de evenbedoeldeleden der vereeniging beteekend en in de Javasche Courant bekend gemaakt.

Tenzij daarin een ander tijdstip is aangegeven treedt het besluit in werking met ingang van den dag na dien, waarop het in de Javasche Courant is opgenomen.

II. VAN VERGADERINGEN.

Artikel 5.

(Gew. 23-452, 453) Openbare vergaderingen tot gemeenschappelijke beraadslaging in de open-

bangannja Raad van Nederlandsch Indië, bisa menetepken bahwa soeatoe perkoempoelan berlawanan dengan keamanan oemoem.

Djika Gouverneur Generaal telah memoetoesken bahwa terdapet alasan oentoek menimbang ketetepan terseboet dalem bagean (lid) kesatoe, maka ini hal di beriken taoe pada lid-lid terkemoeka dari itoe perkoempoelan seberapa ini dikenal oleh pemerintah, dan dioemoemken dengan namanja perkoempoelan tadi dalem Javasche Courant.

Moelai hari pengoemoeman dalem Javasche Courant, terlaranglah gerak - oesaha perkoempoelan tadi, begitoe djoega terlarang menerima lid - lid baroe boeat perkoempoelan.

Ketetepan jang menerangken sebagei terseboet dalem bagean kesatoe, hanja diambil sesoedah lid-lid sebagei terseboet dalem bagean kedoea telah didengar keterangannja atau dipanggil dengan sjah; ketetepan tadi diboeboehi dengan alesan-alesan, dan selekasnja haroes diberiken taoe pada lid-lid perkoempoelan terseboet di atas dan dioemoemken dalem Javasche Courant.

Ketetepan tadi teroes bekerdja sesoedah dipatjak dalem Javasche Courant, ketjoeali djika dioendjoeken waktoe lain.

II. HAL PERSIDANGAN

Artikel 5.

(Dirobah pada Stb. 23 - 452. 453). Persidangan oemoem boeat bermoesjawaratan bersama-sama

Dipindai dengan CamScanner

lucht zijn verboden, tenzij vooraf vergunning van het Hoofd van plaatselijk bestuur is verkregen.

Het Hoofd van gewestelijk bestuur kan zoodanige vergunning intrekken of, bij weigering der vergunning door het Hoofd van plaatselijk bestuur, haar van zijn kant op verzoek van belanghebbenden verleenen.

Artikel 5a.

(Ing. S. 23-452-453). Openbare vergadering van Staatkundigen aard, niet in de openlucht, zijn verboden tenzij van het voornemen tot het houden der vergadering op Java en Madoera minstens 24 uur, in de gewesten daarbuiten minstens tweemaal 24 uur tevoren bericht is ontvangen bij het Hoofd van plaatselijk bestuur, dan wel, indien de vergadering buiten diens standplaats wordt gehouden, bij den naastbijzijnden, minstens den rang van onderdistrictshoofd bekleedenden bestuursambtenaar. Waar geen onderdistrictshoofden zijn wijst het Hoofd van gewestelijk bestuur de ambtenaren aan, aan wie de kennisgeving moet geschieden.

Artikel 6.

Tot vergaderingen van staatkundigen aard, en tot alle vergaderingen, waarbij het publiek wordt toegelaten, hebben de ambtenaren of beambten der politie vrijen toegang.

(Gew. S. 23-452, 453) Weigering van toegang geeft aan de ambtenaren en beambten van politie het recht om zich dien toegang te verschaffen, mits bijgedi tempat loearan terboeka (openlucht) dilarang, ketjoeali djika lebih doeloe telah dapet idin dari Hoofd van plaatselijk bestuur.

Hoofd van gewestelijk bestuur boleh tjaboet idin tadi, atau djika permintakan idin ditolak, oleh Hoofd van plaatelijk bestuur, bisa kasih itoe idin atas permohonan dari jang berkepentingan.

Artikel 5a.

Persidangan oemoem berhaloean politiek, tida di adakan di tempat loearan terboeka (openlucht) dilarang, ketjoeali djika dari hal kehendak mengadaken itoe persidangan di tanah Djawa dan Madoera paling sedikit 24 djam, di tanah sebrang (buitengewesten) paling sedikit doea kali 24 djam, sebeloemnja telah ditrima kabar oleh Hoofd van plaatselijk bestuur, atau apabila persidangan itoe diadaken di loear tempat kedoedoekanja, oleh ambtenaar-bestuur jang terdeket, paling rendah kepala onderdistrict. Dimana tidak ada kepala onderdistrict, Hoofd van gewestelijk bestuur menentoeken kepada siapa itoe pemberian taoe haroes disampeiken.

Artikel 6.

Dalem persidangan politiek dan dalem persidangan dimana orang banjak boleh ditrima masoek ambtenaar atau pegawei politie boleh masoek

(Perobahan Stb. 23-452, 453). Djika dilarang masoek maka ambtenaar dan pegawei politie tadi mempoenjai hak masoek (dengan paksa), asal dibantoe oleh Hoofd van plaatselijk bestuur, atau di-

Dipindai dengan CamScanner

staan door het Hoofd van plaatselijk bestuur, dan wel buiten diens standplaats, door den naastbijzijnden, minstens den rang van onderdistrictshoofd bekleedenden bestuursambtenaar. Waar geen onderdistrictshoofden zijn, wijst het Hoofd van gewestelijk bestuur de ambtenaren aan wier bijstand vereischt is

(Toeg. S. 25-67, 68). Bij verhindering van den bevoegden ambtenaar om den bijstand persoonlijk te verleenen kan door hem eene bijzondere schriftelijke machtiging worden verstrekt om zich den toegang tot de betrokken vergadering te verschaffen.

Artikel 7.

(Gew. S. 23-452, 453). Het dragen van wapenen is verboden in vergaderingen, waarbij het publiek wordt toegelaten.

Dit verbod is niet toepasselijk op militaire officieren en onderofficieren, noch op Inlandsche hoofden, voor zooveel betreft de bij hunne gebruikelijke kleederdracht behoorende kris.

Artikel 7a.

(Ing. S. 23-452, 453 gew. S. 25-67, 68). Op vergaderingen van staatkundigen aard hebben personen beneden den achtienjarigen leeftijd geen toegang.

Aan andere personen kan, wanneer dit in het belang der openbare orde noodzakelijk wordt geacht, die toegang, behoudens beroep op den Gouverneur-Generaal, voor ten hoogste een jaar worden ontzegd door den Pro-

loear tempat kedoedoekannja, oleh bestuursambtenaar jang terdeket, paling rendah berpangkat kepala onderdistrict. Dimana tidak ada kepada onderdistrict Hoofd van gewestelijk bestuur menentoeken ambtenaar - ambtenaar mana jang haroes beriken itoe bantoean.

(Tambahan Stb. 25-67, 68). Djika ambtenaar jang berwadjib berhalangan dateng sendiri boeat kasih bantoean ia bisa beriken koeasa dalem soerat (schriftelijke machtiging) boeat seorang diri oentoek memasoek dalem itoe persidangan.

artikel 7.

Pada persidangan dimana orang banjak (publiek) boleh masoek. dilarang membawa sendjata.

Larangan ini tidak berlakoe bagi militair - militair berpangkat officier, dan djoega tidak berlakoe bagi kepala-kepala Boemipoetra, jaini boeat memakei kris jang tergolong alat pakaiannja biasa.

Artikel 7a.

(Perobahan St. 23-452, 453 dirobah Stb. 25-67, 68) Pada persidangan berhaloean politiek orang-orang beroemoer dibawah delapan belas taoen tidak boleh masoek.

Djika dipandang perloe oentoek keamanan oemoem, kepada lain-lain orang bisa dilarang masoek, ketjoeali permohonan poetoesan pada Gouverneur-Generaal, boeat paling lama setaoen oleh pro-

Dipindai dengan CamScanner

cureur-Generaal bij een met redenen omkleed, zoo spoedig mogelijk in de Javasche Courant bekend te maken besluit.

Hij die, hetzij de vergadering belegt, hetzij haar leidt, hetzij - ingeval zij van eene vereeniging uitgaat - voorzitter of lid is van het bestuur dier vereeniging, treft doelmatige voorzieningen ter voorkoming dat personen de vergadering bijwonen die daartoe ingevolge het bepaalde in de twee voorgaande leden geen recht hebben.

Personen, die ingevolge het bepaalde in het eerste of het tweede lid tot de vergadering geen recht van toegang hebben, worden, indien zij niettemin aanwezig zijn door de politie verwijderd, onverminderd hare bevoegdheid om overeenkomstig artikel 9 de geheele vergadering te doen uiteengaan.

Indien degene, tot wiens verwijdering de politie op grond van het bepaalde in het eerste lid wil overgaan, beweert den achtienjarigen leeftijd te hebben bereikt, is hij gehouden dit ten genoege van de politie aan te toonen; blijft hij daarmede in gebreke, dan wordt zijne verwijdering doorgezet.

Artikel 8.

(Gew. S. 23-452, 453). Bijeenkomsten om zich in het hanteeren van wapenen te oefenen, op plaatsen in den regel voor publiek toegankelijk of door meer dan tien personen bijgewoond, zijn verboden, tenzij vooraf vergun-

cureur generaal dengan besluitpakei alasan-alasan, jang haroes selekas-selekasnja dioemoemken dalem Javasche Courant.

Barang siapa mengadaken persidangan atau memimpin itoe, atau djika persidangan tadi diadaken oleh perkoempoelan mendjadi voorzitter atau lid pengoeroes dari itoe perkoempoelan, haroes mendjalanken daja oepaja jang menjoekoepi oentoek menolak pelanggaran terseboet dalem bagean kesatoe dan kedoea.

Orang-orang jang menoeroet bagean kesatoe dan kedoea tidak mempoenjai hak masoek dalem persidangan, di keloearken dari itoe persidangan oleh politie, djika mareka terdapet disitoe dengan tidak dikoerangken haknja politie memboebarken persidangan menoeroet artikel 9.

Apabila orang jang aken dikeloearken oleh politie menoeroet atoeran terseboet dalem bagean kesatoe, membilang telah beroemoer delapanbelas taoen, ia haroes menoendjoeken benarnja perbilangan itoe sehingga dianggep oleh politie; djika ia tidak bisa menjoekoepi demikian itoe, maka ia teroes dikeloearken.

Artikel 8.

Persidangan oentoek beladjar pegang sendjata di tempat jang biasanja boleh didatangi orang banjak (publiek), atau dikoendjoengi oleh lebih dari sepoeloeh orang, dilarang, melainken djika lebih doeloe telah dapet idin dari

Dipindai dengan CamScanner

ning van het Hoofd van plaatselijk bestuur is verkregen.

Het tweede lid van artikel 5 is ten deze toepasselijk.

Artikel 8a.

Wanneer dit in het belang der openbare orde noodzakelijk geacht wordt kan de Gouverneur-Generaal, den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord, bepalen dat in een bij het betreffende besluit te omschrijven gebiedsdeel, dan wel in geheel Nederlandsch - Indië, de uitoefening van het recht van vergadering aan de volgende beperking onderworpen is:

a. het bepaalde in artikel 5 is van toepassing op alle voor het publiek toegankelijke vergaderingen alsmede op vergaderingen die gehouden worden op in den regel voor het publiek toegankelijke vergaderingen alsmede op vergaderingen die gehouden worden op in den regel voor het publiek toegankelijke plaatsen:

b. andere dan de onder a bedoelde vergaderingen worden niet toegelaten tenzij van het houden daarvan tenminste vijf dagen tevoren kennis is gegeven op Java en Madoera aan den Assistent-Resident en buiten dat gebied aan het Hoofd van plaatselijk bestuur. Deze autoriteit kan aan bepaalde vereenigingen of organisaties ontheffing verleenen van de verplichting tot kennisgeving; hij is bevoegd behoudens beroep op het Hoofd van gewestelijk bestuur het houden van de vergadering te verbieden.

Hoofd van plaatselijk bestuur. Atoeran dalem artikel 5 bagean kedoea berlakoe dalem ini hal.

Artikel 8a.

Djika perloe oentoek keamanan oemoem, Gouverneur Generaal dengan mendengar timbangannja Raad van Nederlandsch - Indië, bisa menetepken bahwa hak bersidang bagi daerah jang diterangken dalem besluit atau bagi seloeroeh Hindia Belanda, dikasih bates-bates sebagei berikoet:

a. apa jang terseboet dalem artikel 5 berlakoe boeat segala persidangan jang boleh datengi oleh orang banjak (rapat oemoem), dan djoega boeat persidangan jang diadaken ditempat jang biasanja boleh didatengi orang banjak (publiek).

b. persidang lain - lain dari pada jang termasoek dalem a. tidak dibolehken, melainken apabila oentoek mengadaken itoe sedikitnja lima hari kemoeka telah diberiken taoe pada Assistent-Resident di tanah Djawa dan Madoera dan diloearnja itoe daerah pada Hoofd van plaatselijk bestuur. Pembesar ini bisa memberiken penghapoesan pemberian taoe tadi pada perkoempoelan-perkoempoelan atau perhimpoenan-perhimpoenan jang ditentoeken; ia berhak melarang mengadaken persidangan, ketjoeali perpermohonan poetoesan pada Hoofd van plaatselijk bestuur.

Dipindai dengan CamScanner

c. het bepaalde in de artikelen 6, 7 en 7a is op alle vergaderingen van toepassing.

Bij een besluit bedoeld in het eerste lid kan worden bepaald, dat de beperkingen van het vergaderrecht slechts zullen gelden voor een of meer bepaalde vereenigingen.

Bij een besluit als bedoeld in het eerste lid kunnen de hoofden van gewestelijk bestuur in de gewesten buiten Java en Madoera worden gemachtigd om het toezicht op vergaderingen, binnen door hen te omschrijven gebiedsdeelen op te dragen aan door hen aan te wijzen adathoofden, met dien verstande dat de vereischte vergunningen worden verleend of geweigerd door en de vereischte kennisgevingen worden gedaan aan het betrokken adathoofd, dat tevens den in artikel 6 lid 2 bedoelden bijstand verleent en bevoegd is tot het verbod en de ontheffing bedoeld in het eerste lid onder b. Van de beslissingen der adathoofden staat beroep open op het Hoofd van gewestelijk bestuur.

Zoodra dit naar het oordeel van den Gouverneur-Generaal met het belang der openbare orde vereenigbaar is, wordt het in het eerste lid bedoelde besluit ingetrokken.

Artikel 8a.

Buiten het geval, voorzien in het vorige artikel, kan, behoudens beroep op het hoofd van gewestelijk bestuur in de gouvernements-

c. apa jang terseboet dalem artikel 6, 7, 7a. berlakoe boeat segala persidangan.

Dalem besluit terseboet dalem bagean kesatoe bisa ditetepken, bahwa perbatesan dalem hak bersidang hanja aken ditoedjoeken pada satoe atau beberapa perkoempoelan sadja.

Dalem besluit terseboet di bagean kesatoe, pada Hoofden van gewestelijk bestuur dalem daerah-daerah seloearnja tanah Djawa dan Madoera bisa diberi hak soepaja pemeriksaan atas persidangan-persidangan, dalem daerah jang mareka tentoeken, diserahken kepada kepala-kepala adat jang mareka pilih, ini dengan pengertian bahwa idin-idin jang diharoesken, diberiken atau ditolak oleh kepala adat tadi, dan pemberian-pemberian taoe jang diharoesken, di kasihken kepada kepala adat itoe, jang djoega memberi bantoean sebagei diterangken dalem artikel 6 bagean doea, dan berhak melarang dan memberi penghapoesan sebagei terseboet dalem bagean kesatoe b. Ketetepan-ketetepan dari kepala-kepala adat tadi boleh dimintaken poetoesan pada Hoofd van gewestelijk bestuur.

Djika menoeroet anggepan Gouverneur Generaal menjotjoki dengan keamanan oemoem, itoe besluit dalem bagean kesatoe ditjaboet.

Artikel 8b.

Selainnja menoeroet atoeran terseboet dalem artikel di atas ini, ketjoeali bisa mengadjoeken permohonan poetoesan Hoofd van

Dipindai dengan CamScanner

landen van Java en Madoera de Resident afdeelingshoofd en elders het Hoofd van plaatselijk bestuur het houden van een vergadering verbieden, indien het noodzakelijk geacht wordt om te voorkomen dat de openbare orde wordt gestoord. Gelijke bevoegdheid komt in dringende omstandigheden toe in de gouvernementslanden van Java en Madoera aan de regenten en in de adatgemeenschappen buiten Java en Madoera aan de adathoofden.

Artikel 9.

Elke vergadering, waarin de openbare orde wordt gestoord of tegen de bepalingen van dit besluit wordt gehandeld, gaat op vordering van de politie terstond uiteen.

III. STRAFBEPALINGEN.

Hij die in eene besloten vergadering, welke door toepassing van artikel 8a onderworpen is aan de daarbij aangeduide beperkingen van het vergaderrecht, een feit pleegt, hetwelk in het openbaar begaan zou vallen onder een der feiten strafbaar gesteld bij de artikelen 154, 156, 160 en 207 van het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch - Indië, wordt gestraft met gevangenisstraf of geldboete tot het bij het betrokken artikel van dat wetboek aangegeven maximum.

gewestelijk bestuur, di tanah Gouvernement di Java dan Madoera Resident-afdeelingshoofd, di laen daerah hoofd van plaatselijk bestuur bisa melarang membikin persidangan djika dipandang perloe oentoek menolak ganggoean keamanan oemoem.

Dalem keadaan jang memaksa, hak sebagei ini di djalanken oleh regenten di daerah Gouvernement tanah Djawa dan Madoera, dan seloearnja tanah Djawa dan Madoera oleh kepala - kepala adat dalem adatgemeenschappen.

Artikel 9.

Setiap persidangan, dimana keamanan oemoem terganggoe atau dimana dilakoekan perboeatan berlawanan dengan atoeran ini besluit, haroes boebar sekoetika atas permintakannja politie.

III. HAL ATOERAN HOEKOEMAN.

Barang siapa dalem persidangan tertoetoep jang lantaran berlakoenja artikel 8a. dibatesi haknja bersidang sebageimana diterangken dalem itoe artikel, mendjalanken perboeatan jang seandenja dilakoeken dihadepan oemoem (openbaar) aken termasoek perboeatan jang terantjam hoekoeman dalem artikel 154, 156, 160 dan 207 dari kitab hoekoem Hindia Belanda, dihoekoem dengan pendjara atau denda paling lama atau paling banjak menoeroet apa jang terseboet dalem itoe artikel-artikel masing-masing.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 10.

Overtreding van artikel 2, artikel 4 derde lid, artikel 5 eerste lid, artiket 5a, artikel 7 eerste lid, artikel 7a eerste en tweede lid, artikel 8 eerste lid, artikel 8a eerste lid en artikel 8b wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of met geldboete van ten hoogste twee honderd gulden.

Met dezelfde straf wordt gestraft overtreding van artikel 7a derde lid, indien een of meer personen in strijd met het bepaalde in artikel 7a eerste of tweede lid tot de vergadering toegang gekregen hebben.

Artikel 11.

De in het voorafgaande artikel strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 12.

Deze verordening kan worden aangehaald als „Vereeniging en Vergadering Verordening".

Artikel 10.

Pelanggaran dari artikel-artikel 2, 4 bagean ketiga, 5 bagean kesatoe, 5a, 7 bagean kesatoe, 7a. bagean kesatoe dan kedoea, 8 bagean kesatoe, 8a. bagean kesatoe dan 8b dihoekoem dengan tahanan paling lama doea boelan atau denda paling banjak doea ratoes roepijah.

Dengan hoekoeman sedemikian djoega dihoekoemnja pelanggaran dari artikel 7a bagean ketiga, apabila ada satoe orang atau lebih diloeloesken masoek dalem persidangan, bertentangan dengan atoeran dalem artikel 7a bagean kesatoe dan kedoea.

Artikel 11.

Perboeatan-perboeatan terhantjam hoekoeman dalem artikel terkemoeka dianggep pelanggaran.

Artikel 12.

Ini verordening boleh dinamaken „Vereeniging en Vergadering Verordening".

Dipindai dengan CamScanner

Afschrift.

RONDSCHRIJVEN.
No. 2857 a / A.

Buitenzorg, 7 December 1935.

Bijlagen:

Onderwerp: Recht van vereeniging en vergadering.

Bij Gouvernementsbesluit van heden No. 7 is bepaald, dat de ordonnantie in Staatsblad 1935 No. 85 in werking zal treden op 1 Januari 1936. Deze ordonnantie brengt een aantal aanvullingen en wijzigingen aan in de bepalingen op het recht van vereeniging en vergadering. Behoudens de beslissingen, welke aan de Regeering voorbehouden zijn, en het toezicht van den Procureur-Generaal ligt de toepassing van deze bepalingen in handen van Bestuur, Politie en Volkshoofden, onder Uwe leiding. Daarom wordt voor de nieuwe bepalingen Uwe bijzondere aandacht gevraagd.

Voor een goed inzicht in de strekking der nieuwe bepalingen kunnen met vrucht geraadpleegd worden de stukken, welke betrekking hebben op het in den Volksraad behandelde ontwerp, dat bijna geheel overeenstemt met de ordonnantie (Volksraadstukken 1934) en het onderwerp toelicht.

Vooreerst is door aanvulling van artikel 6 het toezicht op staatkundige vergaderingen uitgebreid. Tot dusver kon, behoudens het geval van verstoring van de openbare orde dan wel overtreding van de wet, de politie geen toegang eischen tot staatkundige vergaderingen tenzij tot de vergadering het publiek werd toegelaten. Zoo kon niet voorkomen, dat zoolang artikel 7a nog niet werd toegepast, niet kon worden belet de stelselmatig gezagsondermijnende actie werd gevoerd op vaak drukbezochte bijeenkomsten mits in den vorm van „besloten" vergaderingen, cursussen e. d.

Hiertegen kan thans worden opgetreden. Voor alle vergaderingen van staatkundigen aard zal voortaan gelden wat tevoren slechts gold indien de vergadering voor het publiek toegankelijk was: de politie zal steeds toegang mogen eischen.

Hiervan zijn in beginsel ook kleine bijeenkomsten zooals bestuursvergadering van staatkundige vereenigingen niet uitgesloten. Evenmin besloten vergaderingen, belegd door niet staatkundige organisaties, indien de vergadering zelve een politiek karakter draagt.

Dipindai dengan CamScanner

Het spreekt echter vanzelf, dat het niet de bedoeling is dat de politie nu ook als regel vergaderingen van staatkundigen aard zal hebben bij te wonen.

De bepaling is voornamelijk bedoeld voor bijeenkomsten, waaraan blijkbaar opzettelijk het karakter van groote voor het publiek toegankelijke politieke vergaderingen wordt ontnomen door een handig gebruik van lidmaatschapsbewijzen en wat dies meer zij.

Voorts behoort en moet dan ook in het algemeen van deze bevoegdheid slechts gebruik worden gemaakt, indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen, dat toezicht op de vergadering gewenscht is in het belang der openbare orde.

Ten slotte wenscht de Regeering, zooals in den Volksraad reeds is toegezegd, dat de bepaling niet zal worden toegepast, tenzij met een bijzondere machtiging van den Procureur - Generaal, ten aanzien van:

1e. vergaderingen, die uitgaan van vereenigingen, wier politieke beginselen vertegenwoordiging vinden in den Volksraad en.

2e. vergaderingen van vereenigingen, die kennelijk niet als doelstelling hebben omverwerping of aantasting van het staatsgezag.

In de tweede plaats wordt thans voorzien in de behoefte aan een meer doeltreffend middel tegen het optreden van politieke sprekers, die er een gewoonte van maken op staatkundige vergaderingen de perken van wet en orde te buiten te gaan, de politie te sarren, het gezag te hoonen.

Tot dusverre kon hiertegen enkel repressief worden opgetreden door den betrokkene zoodra, doch niet voordat hij te ver ging het woord te ontnemen, eventueel hem uit de vergaderzaal te verwijderen en dergelijke maatregelen. Bijzondere waakzaamheid, inspanning en beleid werd daartoe van de surveilleerende politieambtenaren gevergd.

Betwijfeld werd of het Bestuur ook bevoegd was om, na herhaalde waarschuwingen, zulke personen in een bepaald ressort gedurende zekeren tijd van vergaderingen te weren althans hun het spreken te verbieden.

Thans is door aanvulling van artikel 7a vastgesteld, dat aan zulke personen de toegang tot alle staatkundige vergaderingen gedurende een zekere tijd (ma-

Dipindai dengan CamScanner

ximum een jaar) kan worden ontzegd. Eigener gezag kan het Bestuur echter niet tot dezen maatregel overgaan. Acht het Bestuur zulk een verbod gewenscht, dan zal het zich daartoe hebben te wenden tot den Procureur - Generaal in wiens handen de toepassing van dezen maatregel is gelegd behoudens beroep op den Gouverneur - Generaal.

Op het Bestuur en Politie zal de taak rusten om de naleving van het verbod te verzekeren. Het zal daartoe beschikken over dezelfde middelen, welke de verordening reeds kent voor het weren van jeugdige personen van staatkundige vergaderingen. Het reeds besproken recht van toegang tot alle vergaderingen van staatkundigen aard zal de politie deze taak vergemakkelijken.

In de derde plaats is thans voorzien in de leemte, dat de bestaande verordening-behoudens het bepaalde voor openluchtvergaderingen - eene bevoegdheid van het plaatselijk gezag om het houden van eene vergadering te verbieden alleen kende in de gevallen van artikel 8a of 8b d. w. z. gebieden voor vereenigingen welke door den Gouverneur - Generaal aan bijzondere beperkingen van het vergaderrecht zijn onderworpen.

Het nieuwe artiket 8b kent thans aan de plaatselijke gezagdragers de bevoegdheid toe om het houden van een bepaalde vergadering - ongeacht of zij al dan niet openbaar is - te verbieden indien dit noodzakelijk geacht wordt ter voorkoming, dat de openbare orde wordt verstoord.

Van deze bevoegdheid is uiteraard een spaarzaam en voorzichtig gebruik te maken. Dreigt geen ernstig gevaar of staan het Bestuur andere middelen ten dienste ter voorkoming van ernstige orderverstoring, dan worde niet aanstonds het vergaderverbod te baat genomen.

In het algemeen komt deze bevoegdheid toe in de Gouvernementslanden op Java en Madoera aan de residenten - afdeelingshoofd en elders aan het Hoofd van Plaatselijk bestuur. Alleen in dringende omstandigheden mogen in de Gouvernementslanden op Java en Madoera ook de Regenten en in de adatgemeenschappen in de gewesten buiten Java en Madoera de adathoofden het verbod uitvaardigen „In dringende omstandigheden" beteekent hier, dat zoo spoedig ingrijpen noodig is, dat zelfs niet de beslissing van

Dipindai dengan CamScanner

den resident of van het hoofd van plaatselijk bestuur kan worden afgewacht. Steeds zal echter beroep openstaan op het hoofd van gewestelijk bestuur.

Ook onderging de regeling wijziging ten aanzien van de bijzondere maatregelen van artikelen 7a en 8b en van artikel 4.

Artikel 8a stelde voor toepassing van beperkingen op een bepaald gebiedsdeel een te zware eisch: dat in een deel van Nederlandsch - Indië ernstig gevaar voor verstoring van de openbare orde dreigt.

Het later ingevoegde artikel 8b heeft slechts ten aanzien van bepaalde vereenigingen ingesteld.

Om toepassing van artikel 8a doeltreffend te maken is daarvoor thans ook het criterium van artikel 8b aangenomen: dat het in het leven roepen der beperkingen „in het belang der openbare orde wordt noodzakelijk geacht" Artikel 8b kon dientengevolge met artikel 8a worden samengesmolten.

Om een ander bezwaar tegen toepassing van beperkingen op een bepaald gebiedsdeel (dus voor allen) te elimineeren is aan bestuursautoriteiten, wien van een voorgenomen vergadering 5 dagen tevoren kennis moet worden gegeven (sub b), de bevoegdheid toegekent om bepaalde vereenigingen of organisaties van die verplichting ontheffing te verleenen.

Lid 2 van het nieuwe artikel geeft de bevoegdheid van het oude artikel 8b.

Lid 3 opent de mogelijkheid om bij het instellen van beperkingen in de gewesten buiten Java en Madoera de uitvoering van het toezicht binnen de adatgemeenschappen aan door het hoofd van gewestelijk bestuur aan te wijzen adathoofden over te laten.

De wijziging van artikel 4 vereischt slechts weinig nadere toelichting. Van het aanhangig maken van een voorstel om eene vereeniging tot een verboden vereeniging te stempelen behoeft voortaan niet meer te worden afgezien op grond van de bedenkingen welke voorheen tegen toepassing van de procedure voor het Hooggerechtshof hebben bestaan.

De bepalingen betreffende de procedure, ingetrokken bij artikel IV, zijn niet door andere vervangen. Artikel 4 geeft thans volledig den weg aan om tot verboden verklaring te geraken.

Het requisitoir van de Procureur-Generaal wordt thans vervangen door eene voorloopig beslissing der

Dipindai dengan CamScanner

Regeering, dat er termen zijn om een verboden verklaring in overweging te nemen. Zij zal dezelfde rechtsgevolgen hebben n. l. dat in afwachting van de einduitspraak iedere uiting van vereenigingsleven en de toetreding van nieuwe leden verboden zal zijn. In voorkomende gevallen zal aan dit laatste Bestuur en Politie streng de hand te houden zijn.

Door UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen en U te verzoeken dit rondschrijven ter kennis te doen brengen van de Bestuurs- en Politieambtenaren van Uw gewest en hen zooveel noodig dien-overeenkomstig van instructies te voorzien heb ik de eer van een van den Landvoogd verkregen opdracht mij te kwijten

De 1e. Gouvernements Secretaris,

w. g. J. RAMAER.

Aan

de Gouverneurs op Java en Madoera en Hoofden van gewestelijk bestuur in de gewesten buiten Java en Madoera.

(Afdruk verleend aan den R. v. N. I., den Volksr., het H. G. H., de Directeuren v. Just. en B. B. den Proc.-Gen. en den Adv. v. Inl. Zaken).

Afschrift.

RONDSCHRIJVEN
No. 2857 b/A. Buitenzorg, den 7 December 1935.

Bijlagen: **Onderwerp: Recht van vereeniging en vergadering.**

In mijn rondschrijven van heden nummer 2856 a/b zijn de nieuwe bepalingen betreffende het recht van vereeniging en vergadering, welke op 1 Januari 1936 in werking zullen treden, nader toegelicht en enkele aanwijzingen voor de toepassing in geheel Nederlandsch-Indië aangegeven.

Aan die toelichting en aanwijzingen moge in het bijzonder voor de gewesten buiten Java en Madoera nog het volgende worden toegevoegd.

Aanleiding tot het opnemen van de bepaling in lid 3 van het nieuwe artikel 8a, welke het mogelijk maakt de adathoofden in te schakelen, was het volgende.

In verschillende gewesten zijn moeilijkheden ondervonden omdat sommige organisaties zich ten aanzien van hare vergadering niet wenschten te storen aan het traditioneel gezag der adathoofden. Om aan dit nuttige gezag, voorzoover dit niet wordt ontleend aan rechtsgeldige regelingen van inwending bestuur der adatgemeenschappen, een wettige basis te verschaffen, is de mogelijkheid geopend om, met toepassing van artikel 8a het toezicht op het oordeel van het Hoofd van gewestelijk bestuur in aanmerking te komen, over te laten aan de daartoe door het bestuurshoofd aan te wijzen adathoofden.

Mochten de bestaande adatverhoudingen in Uw gewest naar Uw oordeel dit wenschelijk maken, dan ware derhalve een voorstel te doen tot het toepassen van artikel 8a voor de betrokken gebiedsdeelen voor zoolang daaraan behoefte zal bestaan.

De aandacht wordt er op gevestigd dat de aan te wijzen adathoofden in hun ressort, behoudens beroep op het Hoofd van gewestelijk bestuur, het toezicht op de vergaderingen zelfstandig zullen uitoefenen. De bestuursambtenaren zullen niet naast en met hen tot die taak geroepen worden.

Dipindai dengan CamScanner

Op de standplaatsen van de afdeelingshoofdplaatsen blijft het Hoofd van plaatselijk bestuur de ook geldende bevoegdheden met betrekking tot het recht van vereeniging en vergadering behouden. Deze Bestuurshoofden zullen bij het nemen van hunne beslissingen uiteraard met gerechtvaardige verlangens der adathoofden rekening behooren te houden.

Voorts is van verschillende zijden gewezen op het gevaar, dat sommige adathoofden van hunne bevoegdheid misbruik zouden kunnen maken tot het beperken van de vrije meeningsuiting op godsdienstig gebied. Om te voorkomen, dat een en ander tot moeilijkheden leidt, is het noodzakelijk, dat het Europeesch bestuur nauwgezette controle op de uitoefening van de bevoegdheden door de adathoofden ten aanzien van bijeenkomsten met een religieus karakter uitoefent en er voor waakt, dat al te groote ijver van de adathoofden niet ontaarde in onderdrukking van de vrijheid tot belijdenis van godsdienstige meeningen.

De Regeering meent van de Hoofden van gewestelijk bestuur te mogen verwachten, dat zij bij de toepassing der nieuwe bepaling in het bijzonder zullen toezien op de goede samenwerking en harmonie tusschen adathoofden en bestuur en op het respecteeren van den godsdienst.

Door UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen en U te verzoeken de onder U dienende ambtenaren dienovereenkomstig van instructies te voorzien heb ik de eer van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1e. Gouvernements Secretaris,

w. g. J. RAMAER.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de gewesten buiten Java en Madoera.

(Afdruk verleend aan den R. v. N. I., den Dir. v. Just., den Proc.-Gen., den Dir. van B. B., den Volksraad, het Hooggerechtshof en den Adv. v. Inl. Zaken).

Dipindai dengan CamScanner

Salinan.

RONDSCHRIJVEN
No. 2857 a/A

Buitenzorg, 7 December 1935.

Bijlagen:

Hal: Hak berkoempoel dan bersidang.

Dengan Gouvernementsbesluit ini hari No. 7 telah ditetepken, bahwa ordonnantie dalem staatsblad 1935 No. 85 aken molai berdjalan pada tanggal 1 Januari 1936. Ini ordonnantie membawa beberapa tambahan dan perobahan dalem atoeran - atoeran tentang hak berkoempoel dan bersidang. Katjoeali poetoesan-poetoesan jang mendjadi haknja Pemerentah, dan pengamat-amatan dari procureur generaal, atoeran-atoeran ini didjalanken oleh Bestuur, Politie dan Kepala-kepala rajat, dibawah Toean poenja pimpinan. Maka dari itoe amat diminta perhatian Toean terhadep atoeran-atoeran baroe tadi.

Goena mendapet pengetahoean lengkep tentang pengertian dari atoeran-atoeran baroe, dapetlah dibatja soerat - soerat berhoeboengan dengan rantjangan jang telah dibitjaraken dalem Volksraad, jang ampir sesoeai dengan ordonnantie dan menerangken itoe hal (Volksraadstukken 1934).

Pertama dengan tambahan dari artikel 6 penilikan atas persidangan politiek diloeasken. Ketjoeali djika keamanan oemoem diganggoe atau djika ada pelanggaran wet, sampai ini waktoe politie tidak bisa memaksa masoek dalem persidangan politiek, djika di itoe vergadering oemoem (publiek) tida diidinken masoek. Maka dari itoe, selama artikel 7a beloem didjalanken, tidak bisalah dihalang-halangi actie oentoek meroeboehken kekoeasaan pemerentahan negri, jang didjalanken dalem persidangan - persidangan dimana kerep kali didatengi oleh banjak orang, asal sadja ini persidangan-persidangan dilangsoengken sebagei rapat „tertoetoep" („besloten" vergadering); cursus, dsb.

Terhadap keadaan demikian sekarang dapet ditentang. Bagei semoea persidangan-persidangan politiek sekarang berdjalan atoeran jang digoenaken bagei persidangan - persidangan dimana orang banjak (rapat oemoem) boleh masoek: politie senantiasa bisa merentah soepaja diidinken masoek.

Dipindai dengan CamScanner

Dari hal ini dalem dasarnja tidak diketjoealiken persidangan - persidangan ketjil, sebagei rapat - rapat bestuur dari perkoempoelan - perkoempoelan politiek. Djoega tidak diketjoealiken persidangan - persidangan jang diadaken oleh perkoempoelan - perkoempoelan jang tidak berpolitiek, djika itoe persidangan mempoenjai sifat politiek.

Soedah selajaknja bahwa dengan ini tidak dimaksoedken bahwa politie sekarang mengambil kebiasan mengoendjoengi semoea persidangan² politiek.

Atoeran ini teroetama dimaksoedkan terhadap persidangan - persidangan jang njata-njata dengan sengadja dihilangkan sifat persidangan politiek oemoem, sembari memakai akal tjerdik dengan tanda - tanda anggauta atau sebagainja itoe.

Seteroesnja ini hak (bevoegdheid) oemoemnja hanja patoet dan haroes didjalankan, djika tjoekoep dasar-dasar oentoek menjangka bahwa penilikan atas persidangan itoe perloe oentoek kepentingan keamanan oemoem

Achirnja Pemerentah meminta, sebagai telah disanggoepkan dalem Volksraad, soepaja atoeran tadi djangan didjalanken, ketjoeali dengan pemberian koeasa speciaal dari Procureur Generaal, terhadap pada:

1e. persidangan persidangan jang dilangsoengkan oleh perkoempoelan-perkoempoelan jang azas toedjoeannja politiek mempoenjai perwakilan dalem Volksraad.

2e. persidangan - persidangan dari perkoempoelan-perkoempoelan jang dengan njata tidak mempoenjai toedjoean meroeboehken atau menjerang kekoeasaan pemerentahan negri.

Kedoea oentoek memenoehi keboetoehan, sekarang telah diadaken alat jang tjoekoep oentoek menentang pekerdjaan spreker-spreker politiek jang memakei kebiasaan melaloei bates-bates wet dan keamanan dalem persidangan - persidangan politiek, dengan membangkitken marah politie, mengèdjek kekoeasaan pemerentahan negri.

Terhadap ini hal doeloe hanja bisa didjalanken peratoeran sesoedahnja, dengan melarang spreker berbitjara sesoedah, aken tetapi tidak sebeloemnja ia berbitjara melaloei bates, dan bisa ia dikeloearken dari roeang persidangan atau dengan atoeran - atoeran se-

Dipindai dengan CamScanner

demikian. Pendjagaan, oesaha dan ketjerdikan soenggoeh-soenggoeh dari ambtenaar-ambtenaar politie jang mendjaga haroes diindahken oentoek mengerdjaken ini.

Telah diragoe-ragoeken apakah Bestuur mempoenjai hak menolak atau setidak-tidaknja melarang berbitjara, sesoedah memperingatken berkali - kali, pada orang - orang terseboet diatas di persidangan - persidangan jang dilangsoengken dalem daerah jang tertentoe.

Dengan tambahan dari artikel 7a sekarang ditetepken, bahwa terhadap pada orang - orang demikian bisa dilarang masoek dalem semoea persidangan-persidangan politiek, selama tempo jang tertentoe (paling lama satoe tahoen). Atas kekoeasaannja sendiri Bestuur tidak bisa mengambil ini atoeran. Djika Bestuur memandang perloe mendjalanken itoe larangan, maka ia haroes bermohon pada Procureur Generaal jang berkoeasa mendjalanken ini atoeran, ketjoeali permohonan ketetepan dari Gouverneur Generaal.

Pada Bestuur dan Politie diberiken kewadjiban menanggoeng soepaja larangan tadi didjalanken dengan betoel. Mareka dapet memakei alat - alat jang soedah diketahoei dalem verordening tentang atoeran menolak anak-anak dari persidangan-persidangan politiek. Hak goena memasoeki persidangan politiek jang telah dibitjaraken diatas, aken menggampangken pekerdjaan politie tadi.

Ketiga sekarang telah dipenoehi kekoerangan bahwa verordening jang telah ada ini ketjoeali atoeran tentang persidangan - persidangan di bawah langit (openlucht vergaderingen) - memberi kekoeasaan pada pembesar daerah (plaatselijk gezag) melarang mengadaken persidangan-persidangan hanja dalem keadaan-keadaan jang dimaksoedken dalem artikel 8a of 8b, artinja : dalem daerah - daerah bagi perkoempoelan-perkoempoelan jang diberiken pembatesan speciaal dalem mendjalanken hak bersidang oleh Gouverneur Generaal.

Artikel 8b baroe sekarang memberiken hak pada pembesar daerah melarang mengadaken soeatoe persidangan - tidak dipandang apakah rapat oemoem apa tidak -, djika ini dipandang perloe oentoek djangan sampei terdjadi ganggoean keamanan oemoem.

Dipindai dengan CamScanner

Ini hak seharoesnja moesti didjalanken dengan hemat-hemat dan ati-ati. Djika tidak ada kekoeatiran atau djika lain djalan dapet dipakei oentoek menghalang-halangi ganggoean oemoem jang hebat, maka djanganlah larangan bersidang dikerdjakannja

Oemoemnja ini hak di tanah Gouvernement Djawa dan Madoera diberiken pada residenten-afdeelingshoofd dan dilaen daerah pada hoofd van plaatselijk bestuur. Hanja dalem keadaan jang memaksa larangan bersidang dapet dikeloearken oleh Regenten di tanah Gouvernement Djawa dan Madoera, dan di laen-laen daerah oleh kepala-kepala adat dalem adatgemeenschappen. „Dalem keadaan jang memaksa" disini diartiken, bahwa ada perloe memberi tindakan selekas-lekasnja hingga tidak ada tempo lagi oentoek menanti poetoesan dari Resident atau Hoofd van Plaatselijk Bestuur. Aken tetapi selamanja ada hak mengadjoeken permohonan poetoesan dari Hoofd van Gewestelijk Bestuur.

Djoega dapet perobahan atoeran tentang tindakan-tindakan speciaal dari artikel 8a dan 8b, dan dari artikel 4.

Artikel 8a memintak alesan jang tegoeh goena mendjalanken pembatesan terhadap daerah jang tertentoe, jaitoe bahwa pada soeatoe bagean daerah Hindia Belanda mengantjam bahaja jang mengganggoe keamanan oemoem dengan soenggoeh-soenggoeh. Artikel 8b jang ditambahken sesoedahnja, hanja ditoedjoeken pada perhimpoenan-perhimpoenan jang tertentoe.

Oentoek mendjalanken artikel 8a dengan djitoe maka sekarang djoega diambil dari artikel 8b: bahwa pembatesan-pembatesan aken diadaken djika „perloe oentoek kepentingan keamanan oemoem". Maka dari pada itoe artikel 8b dapet digaboengken dalem artikel 8a.

Soepaja menghilangken lain keberatan terhadep berdjalannja pembatesan di daerah jang tertentoe (djadi bagei semoea orang), maka pada pembesar-pembesar bestuur, kepada siapa haroes diberi taoe lima hari sebeloemnja soeatoe persidangan aken dilangsoengken (sub b), diberiken kekoeasaan memberi kebebasan dari ini keharoesan kepada perkoempoelan-perkoempoelan dan perhimpoenan-perhimpoenan jang tertentoe.

Bagean doea dari artikel baroe memberi kekoeasaan sama dengan dalem artikel 8b lama.

Dipindai dengan CamScanner

Bagean tiga memberi kesempatan bahwa dalem pembatesan-pembatesan di daerah-daerah loear Tanah Djawa dan Madoera adanja penilikan di adatgemeenschappen diserahken kepada kepala-kepala adat jang dioendjoeken oleh Hoofd van Gewestelijk bestuur.

Perobahan dari artikel 4 meminta hanja sedikit keterangan. Tentang memadjoeken oesoel oentoek menentoeken bahwa soeatoe perhimpoenan mendjadi perhimpoenan jang terlarang, sekarang tidak perloe dihilangken oleh karena keberatan-keberatan jang doeloe terdapet didalem pemeriksaan (procedure) depan Hooggerechtshof.

Atoeran-atoeran tentang procedure jang telah dihilangken oleh artikel 4 tidak diganti. Artikel 4 sekarang menoendjoeken djalan dengan tjoekoep, hingga sampei dapet memoetoesken perhimpoenan mendjadi terlarang.

Requisitoir (permintakan) dari Procureur Generaal sekarang diganti dengan poetoesan boeat sementara waktoe dari Pemerentah, bahwa terdapet alasan-alasan oentoek menimbang larangan tadi. Ini atoeran aken mempoenjai kesoedahan sama, jaitoe bahwa dalem menoenggoe poetoesan jang terachir, terlaranglah gerak-oesaha perkoempoelan, dan djoega dilarang menerima lid-lid baroe. Terhadep ini hal Bestuur dan Politie haroes mendjalanken kewadjiban dengan betoel-betoel.

Dengan memberiken taoe kepada Toean jth. tentang hal apa jang tertoelis diatas dan dengan meminta soepaja Toean harep memberiken taoe ini soerat ideran pada ambtenaar-ambtenaar Bestuur dan Politie dalem gewest Toean dan kepada mareka soepaja diberi instructie-instructie jang perloe, maka saja dengan segala hormat mendjalanken titah dari Wali negri (Gouverneur Generaal).

De Ie. Gouvernementssecretaris

w. g. J. RAMAER.

Kepada

Gouverneurs dari Java dan Madoera dan Hoofden van Gewestelijk Bestuur di daerah-daerah loear Java dan Madoera.

(Afdruk dari ini soerat ideran dikirimken kepada R. v. N. I., Dir. v. Just, Proc.-Gen., Dir. v. B. B., Volksraad, Hooggerechtshof dan Adv. v. Inl. Zaken.)

Salinan.

RONDSCHRIJVEN
No. 2857 b/A.

Buitenzorg, 7 December 1935.

Bijlagen:

Hal: Hak berkoempoel dan bersidang.

Dalem saja poenja rondschrijven dari ini hari No. 2856 a/b atoeran-atoeran baroe tentang hak bersidang dan berkoempoel jang ditetepken moelai berdjalan pada tanggal 1 Januari 1936, soedah diterangken, dan beberapa perobahan oentoek mendjalankennja di seloeroeh Hindia Belanda soedah dioendjoeken.

Pada itoe keterangan dan pengoendjoekan djalan maka terhadep daerah-daerah diloear tanah Djawa dan Madoera di tambah apa jang diterangken dibawah ini.

Sebabnja diambil atoeran dalem bagean 3 dari artikel 8a baroe, jang membisaken toeroet bekerdjanja dari kepala-kepala adat ialah sebagei berikoet:

Didalem beberapa daerah timboel kesoekaran oleh karena beberapa perhimpoenan tidak merdoeliken kekoeasaan dari kepala-kepala adat. Soepaja memberiken dasar menoeroet hoekoem (wet) pada ini kekoeasaan jang perloe, maka selainnja hal ini tidak disandarken pada atoeran-atoerannja sendiri jang sjah dari adatgemeenschappen, di boekalah kesempatan hingga dengan memakei artikel 8a pengawasan terhadep poetoesan Hoofd van Gewestelijk Bestuur, diserahken pada kepala-kepala adat jang dioendjoeken oleh pembesar tadi.

Djika perhoeboengan adat dari daerah Toean, menoeroet pemandangan Toean memerloeken, maka dapetlah diadjoeken oesoel mendjalanken artikel 8a goena itoe daerah selama ini diboetoehken

Hareplah diperhatiken bahwa kepala-kepala adat jang dioendjoeken tadi di ressortnja masing-masing aken mendjalanken pengawasan terhadep persidangan-persidangan dengan sendirinja (zelfstandig), ketjoeali permohonan poetoesan pada Hoofd van Gewestelijk Bestuur. Ambtenaar-ambtenaar Bestuur tidak aken mendjalanken itoe pekerdjaan di sampingnja dan sama-sama dengan mareka.

Pada standplaats-standplaats dari afdeelingshoofden maka hoofd van plaatselijk bestuur tinggal mempoenjai hak mendjalanken kekoeasaanja berhoeboeng dengan

Dipindai dengan CamScanner

hak berkoempoel dan bersidang. Ini bestuurshoofden dalem mengambil poetoesan-poetoesannja moesti haroes mengindahken permohonan-permohonan jang toeloes dari kepala-kepala adat.

Seteroesnja dari beberapa fihak telah dioendjoeken bahaja bahwa kepala-kepala adat tadi aken mendjalanken haknja tidak djoedjoer dengan membatesi hak bersoeara merdeka tentang hal-hal igama. Oentoek mendjaga soepaja ini nanti tidak aken menimboelken kesoekaran, maka perloe bahwa Europeesch bestuur mendjalanken pengawasan jang tertip dalem mendjalanken itoe kekoeasaan dari kepala-kepala adat terhadep pada persidangan-persidangan jang bersifat igama, dan perloelah soepaja mendjaga soepaja keradjinan jang melaloei bates tidak aken mendjadiken hal menindes kemerdekaan mengikoeti soeatoe igama.

Pemerentah mengharep soepaja Hoofden van Gewestelijk bestuur dalem mendjalanken atoeran-atoeran baroe tadi, aken mengawas-awasi dengan betoel-betoel pada bekerdja bersama-sama dan berhoeboengan baik antara kepala-kepala adat dan Bestuur, dan soepaja igama dihormati.

Dengan memberiken taoe kepada Toean apa jang telah terseboet diatas dan dengan mengharep soepaja Toean memberiken instructie-instructie pada ambtenaren bawahan Toean, maka saja dengan segala hormat mendjalanken titah dari Wali Negeri (Gouverneur Generaal).

De 1e Gouvernementssecretaris

w. g. J. RAMAER.

Kepada

Hoofden van Gewestelijk Bestuur
di daerah-daerah loear tanah
Djawa dan Madoera.

(Afdruk ini soerat ideran dikirimken kepada R. v. N. I., Dir. v. Just., Proc.,-Gen., Dir. v. B. B., Volksraad, Hooggerechtshof dan Adv. v. Inl. Zaken).

ROEPA-ROEPA KETERANGAN.

Artikel 1.

Bermoela sabeloemnja artikel 111 Regeeringsreglement diobah dengan Staatsblad 1915 No. 452, di Hindia Nederland dilarang sama sekali bikin perkoempoelan dan persidangan politiek.

Dengan perobahannja artikel 111 R. R. hak pendoedoek Hindia Nederland boewat bikin perkoempoelan dan persidangan diakoe sah. Boeninja itoe artikel 111 R. R. baroe sebagai berikoet:

Artikel 111 R. R, sekarang artikel 165 Indische staatsregeling (I. S.)

1) Het recht der ingezetenen tot vereeniging en vergadering wordt erkend.

2) De uitoefening van dat recht wordt in het belang der openbare orde bij algemeene verordening geregeld en beperkt.

Dalem bahasa Indonesia:

1) Haknja pendoedoek boewat perkoempoelan dan persidangan diakoe sah.

2) Tjaranja melakoeken itoe hak, aken goena mendjaga kaämanan oemoem, diatoer dan dibatesi dengan ondang-ondang oemoem.

Ondang-ondang oemoem jang mengatoer dan membatesi hak persidangan dan perkoempoelan, sebagai termaksoed itoe artikel 111 R. R. (art. 165 I. S.) bagean ke doewa, jalah „atoeran dari hal melakoeken perkoempoelan dan persidangan dalem tanah Hindia Nederland" sebagimana ditetapken dengan Staatsblad 1919 No. 27 dengan perobahan-perobahannja ini.

Artikel 2.

Ini artikel diobah dengan Staatsblad 1923 No 452. Sabeloemnja diobah boeninja begini: „Dari perkoempoelan politiek tida boleh orang mendjadi lid selainnja hamba keradjaän Nederland". Mendjadi, bermoela tida ada ketentoean oemoer delapan belas taoen.

Dengan Staatsblad 1923 No. 452 laloe diadaken ketentoean oemoer delapan belas taoen, jaitoe teroetama berhoeboeng dengan banjaknja pemoeda-pemoeda moerid dari roepa-roepa sekolahan tjampoer dengan pergerakan politiek

Adapoen boewat mengatahoei siapa jang tergolong „hamba keradjaän Nederland" itoe, haroes melihat Wet dari Nederlandsch Onderdaanschap jang ditetapken dengan Staatsblad 1910 No. 296.

Dipindai dengan CamScanner

Menoeroet ini wet (artikel 1) jang termasoek hamba keradjaän Nederland ja'ni:

Artikel 1 Stb. 1910 — 296.

Ook wanneer zij geen Nederlanders zijn volgens de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, zijn Nederlandsche onderdanen:

1° zij, die in Nederlandsch - Indië zijn geboren uit ouders aldaar gevestigd, of is de vader niet bekend, uit een aldaar gevestigde moeder;

2° de in Nederlandsch - Indië geborenen, wier ouders niet bekend zijn;

3° de echtgenoote of niet hertrouwde weduwe van een onderdaan als bedoeld onder 1° of 2°;

4° de buiten Nederlandsch-Indië geboren ongehuwde kinderen van een onderdaan als bedoeld in dit artikel, zoolang die nog geen achttien jaar oud zijn;

5° de buiten Nederlandsch-Indië uit ouders, die onderdanen zijn volgens dit artikel, geboren kinderen wanneer zij na hun huwelijk of na het bereiken van hun achttiende jaar in het Koninkrijk gevestigd zijn of zich aldaar vestigen, benevens hunne vrouw en hunne ongehuwde kinderen, die nog geen achttien jaar oud zijn, indien zij zich mede in het Koninkrijk vestigen.

Dalem bahasa Indonesia:

Djoega apabila mereka boekan bangsa Olanda menoeroet wet dari Nederlanderschap dan ingezetenschap, maka termasoek hamba keradjaän Nederland poela;

1° siapa orang jang dilairken di Hindia Nederland dari iboe-bapa jang tinggal berdiam di sini, atau dalem hal bapanja tida dapet dikatahoei, dari iboe jang tinggal berdiam di sini:

2° siapa orang jang dilairken di tanah Hindia Nederland jang iboe - bapanja tida dapet diketahoei;

3° istri atau djanda jang tida berkawin lagi dari hamba keradjaän termaksoed 1° dan 2°;

4° anak-anak dari hamba keradjaän termaksoed dalem ini artikel jang tida berkawin selama beloem beroemoer delapan belas taoen;

5° anak-anak dari hamba keradjaän termaksoed dalem ini artikel dilairken di loewar Hindia Nederland, apabila sasoedahnja berkawin atau sasoedahnja beroemoer delapan belas taoen tinggal berdiam atau laloe moelai tinggal berdiam dalem keradjaän (Nederland), demikian djoega istri dan anak-anaknja jang beloem berkawin atau beloem beroemoer delapan belas taoen apabila toeroet djoega tinggal berdiam dalem keradjaän.

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 3.

Pelanggaran dari ini artikel terhantjam hoekoem dengan artikel 169 dari Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië (Kitab hoekoem oentoek Hindia Nederland). Boeninja ini artikel sebagi berikoet.

Artikel 169 Swb.

1) Deelneming aan een vereeniging, die het oogmerk heeft het plegen van misdrijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren

2) Deelneming aan een vereeniging, die tot oogmerk heeft het plegen van overtredingen of aan een andere bij algemeene verordening verboden vereeniging, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

3) Ten aanzien der oprichters of bestuurders kunnen deze straffen met een derde worden verhoogd.

Dalem bahasa Indonesia:

1) Barang siapa mengikoet soewatoe perkoempoelan jang bermaksoed melakoeken kedjahatan, dihoekoem pendjara paling lama anem tahoen.

2) Barang siapa mengikoet soewatoe perkoempoelan jang bermaksoed melakoeken pelanggaran atau lain perkoempoelan jang dilarang dengan oendang - oendang oemoem, dihoekoem dengan pendjara paling lama sembilan boelan atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

3) Tentang orang - orang jang mendiriken perkoempoelan itoe atau kaoem pengoeroesnja (lid-lid dari bestuur), hoekoeman ini bisa ditambah dengan satoe pertiganja.

Artikel 4.

Ini artikel pada perobahan jang terachir boenjinja sebagei sekarang ini. Artikel 4 lama boenjinja sebagei berikoet:

Op een met redenen omkleed requisitoir van den Procureur Generaal, dat door hem ten spoedigste bij uittreksel in de Javasche Courant wordt bekend gemaakt, kan het Hooggerechtshof verklaren, dat een vereeniging in strijd is met de openbare orde.

Zoolang het Hooggerechtshof geen uitspraak heeft gedaan, is elke uiting van het vereenigingsleven, zoomede de toetreding van nieuwe leden tot de vereeniging verboden. Dit verbod is van kracht met ingang van den dag nadien der in het vorig lid bedoelde bekendmaking.

Dipindai dengan CamScanner

Hetgeen verder noodig is voor de uitvoering van het eerste lid wordt geregeld bij een ordonnantie, welke aan het Hooggerechtshof bij het onderzoek en bij de beoordeeling der feiten algeheele vrijheid van handelen waarborgt en aan de vereeniging het volle recht van verdediging verzekert, een en ander voorzoover zulks met het belang van het land in overeenstemming is te brengen.

Dalem bahasa Indonesia:

Atas requisitoir jang beralasan dari Procureur Generaal, jang olehnja dengan sigra koetipanja dioemoemken dalem Javasche Courant, Hooggerechtshof boleh menoedoeh soeatoe perkoempoelan berlawanan dengan keamanan oemoem.

Selama Hooggerechtshof beloem kasih poetoesan, setiap tanda hidoep dari itoe perkoempoelan dan pemasoekan lid baroe dari itoe perkoempoelan dilarang. Larangan ini moelai berlakoe pada hari sehabisnja hari pemberita termasoek dalem bagean termoeka.

Apa jang seteroesnja perloe boeat menjampeiken bagean kesatoe aken diatoer dalem ordonnantie, jang menanggoeng kasih kelonggaran bagi Hooggerechtshof dalem hal memeriksa dan menimbang hal-hal, dan kasih sepenoeh hak membela diri pada perkoempoelan, demikian itoe sebrapa djaoeh bisa dibersetoedjoeken dengan kepentingan Negri.

Artikel 5.

Ini artikel jang bagean ke satoe diobah dengan Staatsblad 1923 No. 452. Sabeloemnja diobah boeninja sebagai berikoet:

Artikel 5 lid 1 lama. (Sebeloem Stb. 1923 - 452):

Openbare vergaderingen tot gemeenschappelijke beraadslaging worden in de openlucht niet toegelaten dan op bekomen vergunning van het Hoofd van plaatselijk bestuur.

Dalem bahasa Indonesia:

Persidangan oemoem boewat bermoesawaratan bersama-sama tida diloeloesken ada di tempat loewaran-terboeka, selainnja dengan idinnja Kepala pemerentah negeri.

Adapoen jang dinamaken, persidangan - oemoem (openbare vergadering) itoe menoeroet keterangan jang lajak, jalah persidangan dimana orang banjak (publiek) boleh dateng baik dengan, maoepoen tida - dengan dipoengoet bajaran (beja).

Tempat loewaran-terboeka (openlucht) mitsalnja: aloon-aloon, tanah lapang dan sebagainja.

Dipindai dengan CamScanner

Boewat menentoeken apakah soewatoe persidangan dianggep terdjadi di tempat loewaran-terboeka (openlucht) atau tida, itoe tergantoeng dari timbangannja politie. Dalem hal ini politie dapet instructie dari Hoofdparket, jang mendjadi alasan dalem pertimbangan itoe boekannja tempat orang jang memimpin persidangan atau orang jang angkat bitjara, aken tetapi tempatnja orang banjak jang mengoendjoengi itoe persidangan atau mendengarken pembitjaraän dari itoe persidangan.

Saandenja orang jang angkat bitjara bertempat dalem kamar jang tertoetoep, hanja kepalanja sadja kelihatan dari tjendela, tapi orang-orang jang mendengarken pembitjaraan itoe bertempat di loewar roemah, oepamanja ada di latar jang terboeka, di djalan atau di aloon-aloon d. s. b. itoe persidangan dianggep terdjadi di tempat loewaran-terboeka (openlucht).

Artikel 6.

Ini artikel bagean ke doewa diobah dan ditambah satoe bagean lagi dengan Staatsblad 1923 No. 452.

Moela-moela boeninja bagean ke doewa sebagai berikoet: „Dalem hal dilarang masoek, ambtenaar-ambtenaar dan pegawei-pegawei politie laloe ada hak masoek (dengan perkosa), asal dibantoe oleh Kepala pemerentah negeri".

Dengan perobahan termoewat Staatsblad 1923 No. 452 boewat tempat di loewar tempat kedoedoekannja Kepala pemerentah negri, ambtenaar B. B. paling rendah berpangkat Kepala onderdistrict dikasih hak djoega boewat kasih itoe bantoean, sedang di tempat dimana tida ada Kepala onderdistrict, hendaklah Kepala pemerentah gewest (Resident) menetepken ambtenaar-ambtenaar siapa haroes kasih itoe bantoean.

Dengan Staatsblad 1925 No. 60 ditambahnja poela bagean pengabisan ja'ni mengadaken ketentoean dalem hal ambtenaar-ambtenaar jang berwadjib kasih bantoean itoe berhalangan tida bisa dateng sendiri, boleh kasih koewasa boewat seorang diri (persoonlijke machtiging).

Artikel 7.

Ini artikel bagean ke satoe diobah dengan Staatsblad 1923 No. 452. Moela-moela boeninja itoe bagean begini: „Pada persidangan termaksoed dalem doewa artikel termoeka, dilarang memakai sendjata".

Artikel 7a.

Dengan perobahan jang terachir ini artikel boenjinja sebagei sekarang ini. Artikel 7a lama boenjinja sebagei berikoet:

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 7a lama:

Op vergaderingen van staatkundigen aard hebben personen beneden den achttienjarigen leeftijd geen toegang.

Hij, die, hetzij de vergadering belegt, hetzij haar leidt, hetzij in geval zij van een vereeniging uitgaat voorzitter of lid is van het bestuur dier vereeniging, treft doelmatige voorzieningen ter voorkoming van overtreding van de bepaling van het eerste lid.

Personen in strijd met het vorig lid aanwezig, worden door de politie verwijderd, onverminderd hare bevoegdheid om overeenkomstig artikel 9 de geheele vergadering te doen uiteengaan.

Indien degene tot wiens verwijdering wil overgaan, beweert den achttienjarigen leeftijd te hebben bereikt, is hij gehouden zulks ten genoege van de politie aan te toonen; blijft hij daarmede in gebreke, dan wordt zijn verwijdering doorgezet.

Dalem bahasa Indonesia:

Pada persidangan berhaloean politiek orang - orang dibawah oemoer delapanbelas taoen tidak boleh masoek.

Barang siapa mengadaken persidangan, atau memimpin itoe, atau djika persidangan diadaken oleh perkoempoelan mendjadi voorzitter atau lid-bestuur dari itoe perkoempoelan, haroes mendjalanken daja oepaja jang menjoekoepi oentoek menolak pelanggaran terseboet dalem bagean ke satoe.

Orang-orang jang berlawanan dengan bagean termoeka aken di keloearken dari persidangan oleh politie, sedang politie tidak dikoerangken koeasanja memboebarken itoe persidangan sama sekali menoeroet artikel 9.

Apabila orang jang aken dikloearken oleh politie membilang telah beroemoer delapanbelas taoen, ia haroes menoendjoeken benarnja itoe perbilangan sehingga bisa dianggep oleh politie; djika ia tidak bisa menjoekoepi demikian, maka ia teroes di keloearken.

Tambahan jang paling achir dalem ini artikel ialah jang termasoek dalem bagean kedoea, iaitoe tentang orang - orang jang atas besluit procureur generaal di tidak bolehken mengoendjoengi persidangan oemoem (openbare vergadering).

Artikel 8.

Ini artikel diobah dengan Staatsblad 1923 No. 452. Sabeloemnja diobah boeninja sebagai berikoet.

Artikel 8 lama.

1) Bijeenkomsten om zich in het hanteeren van wapenen te oefenen worden op plaatsen, in den regel voor het publiek

toegankelijk of wanneer zij door meer dan tien personen worden bijgewoond, niet toegelaten dan met vergunning van het Hoofd van plaatselijk bestuur. Het tweede lid van artikel 5 is ten deze toepasselijk.

Dalem bahasa Indonesia:

Persidangan boewat beladjar pegang sendjata di tempat jang biasanja boleh didatengi orang banjak (publiek) atau apabila dikoendjoengi oleh lebih dari sepoeloeh orang, tida diloeloesken, selainnja dengan idinnja Kepala pemerentah negri.

Apa jang terseboet dalem bagean ke doewa dari artikel 5 berlakoe djoega dalem hal ini.

Jang diseboet tempat biasanja boleh didatengi orang banjak (publiek) mitsalnja: aloon-aloon, pasar, perron, wachtkamer dan sebagainja dari station, gedong tempat pertoendjoekan bioscoop, opera dan sebagainja, park dalem kota, kebon-binatang, d. l. l.

Artikel 8a.

Ini artikel ditambah dengan Staatsblad 1919 No. 562, laloe diobah dengan Staatsblad 1923 No. 452, laloe diobah lagi dengan Staatsblad 1927 No. 49. Moela moela sebloemnja diobah dengan Staatsblad 1927 No. 47 boeninja ini artikel sebagi berikoet:

Artikel 8a.

1) Indien in eenig deel van Nederlandsch - Indië ernstig gevaar voor verstoring der openbare orde dreigt, kan bij ordonnantie worden bepaald, dat in het daarbij te omschrijven gebiedsdeel de uitoefening van het recht van vergadering aan de volgende beperkingen onderworpen is:

   a. het bepaalde in artikel 5 is van toepassing op alle voor het publiek toegankelijke vergaderingen, alsmede op vergaderingen, die gehouden worden op in den regel voor het publiek toegankelijke plaatsen.

   b. andere dan de onder *a* bedoelde vergaderingen worden niet toegelaten, tenzij voor het houden daarvan ten minste vijf dagen tevoren kennis is gegeven aan het Hoofd van plaatselijk bestuur, dat behoudens beroep op het Hoofd van gewestelijk bestuur bevoegd is het houden van de vergadering te verbieden;

   c. het bepaalde in de artikel 6 en 7 is op alle vergaderingen van toepassing.

   Dalem bahasa Indonesia:

   Apabila di salah satoe bagean dari Hindia-Nederland timboel koewatiran besar pada pengganggoean kaämanan

oemoem, boleh ditetepken dalem ondang-ondang oemoem (ordonnantie) hak persidangan bagi bagean daerah jang mana nanti diterangken dalem itoe ondang - ondang oemoem, dikasih bates sebagi berikoet:

a. apa jang terseboet dalem artikel 5 berlakoe boewat segala persidangan jang boleh didatengi oleh orang banjak (publiek) dan djoega boewat persidangan jang diadaken di tempat jang biasanja boleh didatengi orang banjak:

b. persidangan lain-lain dari pada jang termaksoed dalem *a* tida diloeloesken, melainken apabila boewat mengadaken persidangan itoe sedikitnja lima hari termoeka telah diberitaoeken pada Kepala pemerentah negri, jang ketjoewali permohonan poetoesan pada Kepala pemerentah gewest, ada hak melarang itoe persidangan.

c. apa jang terseboet dalem artikel 6 dan 7 berlakoe boewat segala persidangan.

Perobahannja ini artikel 8a dengan Staatsblad 1923 No. 452 hanja sedikit sadja: jaitoe berhoeboeng dengan adanja artikel 7a ini artikel 8a bagean *c* dirobah djadi begini: „apa jang terseboet dalem artikel 6, 7 dan 7a berlakoe boewat segala persidangan".

Perobahannja dengan Staatsblad 1927 No. 49 bermaksoed membatesi hak persidangan itoe tida ditetapken dalem ordonnantie lagi, tapi hanja tjoekoep dengan besluit Gouverneur Generaal sadja (dengan mendengar timbangannja Raad van Nederlandsch-Indië).

Soepaja bisa mengerti bedanja artikel 8a lama (Stb 1923-452) dan artikel 8a baroe (Stb. 1923-49), haroes taoe bedanja ordonnantie dan Gouvernements besluit.

Boewat mengadaken ordonnantie Gouverneur Generaal haroes mendengar dan mendapetan moefakatnja Raad van Nederlandsch-Indië, sedang itoe ordonnantie haroes dipermakloemken (afgekondigd) dalem Staatsblad dari Hindia - Nederland. Aken tetapi Gouvernements besluit tida demikian halnja.

Apabila haknja persidangan dibatesi sebagaimana termaksoed dalem artikel 8a ini, maka kedjadiannja sebagai berikoet:

a. Boewat mengadaken segala persidangan, baik berhaloean politiek maoepoen tida, asal persidangan itoe boleh didatengi publiek (openbaar) atau terdjadi di tempat jang biasanja boleh didatengi publiek, haroes dapat idin dari Hoofd van Plaatselijk Bestuur.

Dipindai dengan CamScanner

b. Boewat persidangan lain dari jang termaksoed dalem *a* (besloten vergadering, ledenvergadering, bestuursvergadering) lima hari termoeka haroes mengadjoeken pemberitaoean pada Kepala pemerentah negri; demikian djoega ini Kepala pemerentah negeri boleh melarang itoe persidangan.

c. Boewat segala matjem persidangan, baik berhaloean politiek maoepoen tida baik openbaar maoepoen besloten, berlakoelah atoeran terseboet di bawah ini:

1° ambtenaar-ambtenaar dan pegawai-pegawai politie boleh masoek (artikel 6 ke 1):

2° djikalau dilarang masoek, ambtenaar-ambtenaar dan pegawai-pegawai politie itoe ada hak masoek dengan perkosa, asal dengan bantoeannja Kepala pemerentah negeri dan di loewar tempat kedoedoekannja dengan bantoeannja ambtenaar B. B paling rendah berpangkat Kepala onderdistrict (art. 6 ke 2):

3° dalem itoe persidangan orang dilarang membawa sendjata (artikel 7 ke 1):

4° orang-orang di bawah oemoer delapan belas taoen tida boleh mengoendjoengi itoe persidangan (art. 7a).

Dengan Staatsblad 1922 No. 71 telah kedjadian hak persidangan dalem residentie Djogjakarta dibatesi sebagai termaksoed dalem artikel 8a ini.

Perobahan terachir jang penting dalem ini artikel jalah bahwa dalem bagean ketiga hak sebagei terseboet dalem bagean kesatoe dapet diberiken kepada kepala-kepala adat dalem buitengewesten (daerah loear Tanah Djawa dan Madoera).

Artikel 8b lama boenjinja sebagei berikoet:

De bij het vorig artikel bedoelde beperkingen van het vergaderrecht kunnen, wanneer dit in het belang der openbare orde noodzakelijk wordt geacht, door den Gouverneur generaal in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch-Indië in een bij het betreffende besluit te omschrijven gebiedsdeel dan wel in geheel Nederlandsch-Indië ook voor een of meer bepaalde vereenigingen in het leven geroepen worden.

Zoodra dit met het belang der openbare orde vereenigbaar is, wordt het in het eerste lid bedoelde besluit ingetrokken.

Dipindai dengan CamScanner

Dalem bahasa Indonesia:

Bates-batesnja hak persidangan termasoek dalem artikel termoeka, apabila oentoek mendjaga keamanan oemoem ditimbang amat perloe, oleh Gouverneur Generaal dengan moefakatnja Raad van Nederlandsch - Indië boleh diadaken bagei satoe perkoempoelan atau lebih, boeat sebagean dari daerah Hindia Nederland jang mana nanti diterangken dalem besluitnja hal itoe atau boeat Hindia Nederland sama sekali.

Djika bisa disetoedjoeken dengan keamanan oemoem besluit termasoek dalem bagean ke satoe sigra ditjaboet.

Sekarang hal jang terseboet dalem ini artikel diatoer dalem artikel 8a bagean kedoea. Dan artikel 8b sekarang mengatoer hal melarang mengadaken persidangan-persidangan.

Artikel 9.

Dalem hal termaksoed dalem ini artikel, apabila orang-orang tida soeka boebar, maka mareka salah melanggar artikel 216 atau 217 atau 218 dari Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië (Kitab hoekoem oentoek Hindia Nederland). Boeninja artikel-artikel ini sebagai berikoet.

Artikel 216 Swb.

Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van eenig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk eenige handeling, door een dier ambtenaren ondernomen ter uitvoering van eenig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden en twee weken of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan sengadja tida toeroet satoe prentah atau permintaän menoeroet kekoewatan wet diberi oleh satoe ambtenaar jang diwadjibken mendjaga soewatoe pakerdjaän atau oleh soewatoe ambtenaar jang diwadjibken atau dikoewasaken mentjari ketrangan atau mendjalanken papriksaän tentang perboewatan jang dapet dihoekoem, begitoepoen orang jang sengadja menjegah mengalang - alangi atau bikin gagal soewatoe perboeatan dari ambtenaar tadi

Dipindai dengan CamScanner

aken mendjalanken soewatoe atoeran wet, dihoekoem pendjara paling lama ampat boelan dan doewa minggoe atau denda paling banjak anem ratoes roepiah.

Artikel 217 Swb.

Hij die bij eene terechtzitting of ter plaatse waar een ambtenaar in het openbaar in de rechtmatige uitoefening zijner bediening werkzaam is, opschudding veroorzaakt en na het door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel zich niet verwijdert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie weken of geldboete van ten hoogste honderd twintig gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa waktoe ada persidangan pengadilan atau di satoe tempat dimana satoe ambtenaar di hadepan orang banjak lagi melakoeken kewadjibannja jang sah, bikin keriboetan, dan tida maoe pergi meskipoen soedah disoeroeh pergi oleh pemerentah jang berkoewasa, dihoekoem pendjara paling lama tiga minggoe atau denda paling banjak seratoes doewapoeloeh roepiah.

Artikel 218 Swb.

Hij die opzettelijk bij gelegenheid van een volksoploop zich niet onmiddellijk verwijdert na het derde door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel, wordt, als schuldig aan deelneming aan samenscholing gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden en twee weken of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan sengadja pada wektoenja keloempoekan orang banjak tida maoe lantas menjingkir sasoedahnja tiga kali diprentah menjingkir oleh pemerentah jang berkoewasa atau atas namanja itoe pemerentah, dianggep terdapet salah mengikoet keloempoekan djahat, dihoekoem pendjara paling lama ampat boelan dan doewa minggoe atau denda paling banjak anem ratoes roepiah.

Apabila orang-orang tida menoeroet prentahnja politie itoe dengan berserta perlawanan atau paksaän pada politie, nanti jang salah dapet ditoentoet perkara terdakwa melanggar artikel 211 atau 212 dari Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch - Indië. Boeninja artikel-artikel ini sebagai berikoet:

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 211 Swb.

Hij, die door geweld of bedreiging met geweld een ambtenaar dwingt tot het volvoeren eener ambtsverrichting of het nalaten eener rechtmatige ambtsverrichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan perkosa atau antjaman perkosa, memaksa satoe ambtenaar aken mendjalanken soewatoe perboewatan dalem djabatannja atau aken tida mendjalanken soewatoe perboewatan jang sah dalem djabatannja, dihoekoem pendjara paling lama ampat taoen.

Artikel 212 Swb.

Hij die zich met geweld of bedreiging met geweld verzet tegen een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, of tegen personen die hem daarbij krachtens wettelijke verplichting of op zijn verzoek bijstand verleenen, wordt, als schuldig aan wederspannigheid, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en vier maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan perkosa atau antjaman dengan perkosa melawan satoe ambtenaar jang sedang mendjalanken kewadjiban jang sah, atau melawan orang-orang jang beralasan wet atau atas permintaän ambtenaar itoe membantoe padanja, nanti karena salah bikin perlawanan, dihoekoem pendjara paling lama satoe taoen dan ampat boelan atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

Artikel 9a.

Ini artikel ditambahken dengan Staatsblad 1925 No. 582.

Pelanggaran artikel-artikel 154, 156, 160 dan 217 Wetboek van Strafrecht itoe mestinja hanja bisa diperboewat di moeka orang banjak (in het openbaar), mendjadi di dalem hal jang biasa, pembitjaraän orang di dalem vergadering tertoetoep (besloten) tida bisa melanggar artikel-artikel itoe.

Aken tetapi apabila haknja persidangan dikoerangken sebagai termaksoed artikel 8a dan 8b, meskipoen pembitjaraän dibikin dalem vergadering tertoetoep (besloten), si angkat bitjara terdapat salah djoega melanggar artikel-artikel itoe.

Adapoen boeninja artikel-artikel itoe sebagai berikoet:

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 154 Swb.

Hij die in het openbaar uiting geeft aan gevoelens van vijandschap, haat of minachting tegen de Regeering van Nederland of van Nederlandsch - Indië, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zeven jaren of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa di hadepan orang banjak mengloewarken perasaän permoesoehan, kebentjian atau penghinaän pada Pemerentah di Nederland atau di Hindia Nederland, dihoekoem pendjara paling lama toedjoe tahoen atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

Artikel 156 Swb.

Hij die in het openbaar uiting geeft aan gevoelens van vijandschap, haat of minachting tegen een of meer groepen der bevolking van Nederlandsch - Indië, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa di hadepan orang banjak mengloewarken perasaän pemoesoehan, kebentjian atau penghinaän pada soeatoe atau beberapa golongan bangsa pendoedoek di Hindia Nederland, nanti dihoekoem pendjara paling lama ampat taoen atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

Artikel 160 Swb.

Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrifte, tot eenig strafbaar feit of tot eenige andere ongehoorzaamheid hetzij aan eén wettelijk voorschrift, hetzij aan een krachtens wettelijk voorschrift gegeven ambtelijk bevel opruit, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa di hadepan orang banjak dengan moeloet atau dengan toelisan mengasoet orang aken memboewat barang sesoewatoe perboewatan jang dapet dihoekoem, atau aken djangan toeroet satoe prentah menoeroet wet atau prentah pembesar jang dikloewarken beralasan wet, dihoekoem dengan pendjara paling lama anem taoen atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 207 Swb.

Hij die opzettelijk in het openbaar, mondeling of bij geschrifte eene in Nederland of in Nederlandsch-Indië gestelde macht of een aldaar gevestigd openbaar lichaam beleedigt, wordt gestraft met gevangennisstraf van ten hoogste een jaar en zes maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan sengadja di hadepan orang banjak dengan moeloet atau dengan toelisan menghinaken satoe kekoewasaän (pembesar) atau satoe badan oemoem jang ditetapken di Nederland atau di Hindia Nederland, dihoekoem pendjara paling lama satoe taoen dan anem boelan atau denda paling banjak tiga ratoes roepikh.

Artikel 10.

Dengan Stb. 1923 No. 452 ini artikel diobah dan ditambah bagean ke doea; dengan Stb. 1925 No 582 laloe ditambah dengan bagean ke tiga; sebeloemnja perobahan jang terachir boenjinja ini artikel sebagei berikoet:

Artikel 10 lama:

Overtreding van de artikelen 2, 4 lid 2, 5 lid 1, 5a, 7 lid 1, 7a lid 1 en 8a lid 1 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of met geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Met de zelfde straf wordt gestraft overtreding van artikel 7a tweede lid, indien één of meer personen beneden de achttien jarige leeftijd tot de vergadering toegang gekregen hebben.

Gelijkerwijs wordt gestraft van de ingevolge artikel 8b uitgevaardigde bepalingen tot beperking van het vergaderrecht.

Dalem bahasa Indonesia:

Pelanggaran dari artikel 2, 4 lid 2, 5 lid 1, 5a, 7 lid 1, 7a lid 1 dan 8a lid 1 dihoekoem dengan tahanan paling lama doea boelan atau denda paling banjak doea ratoes roepiah.

Dengan hoekoeman sedemikian djoega dihoekoemnja pelanggaran dari artikel 7a lid 2, apabila ada satoe orang atau lebih di bawah oemoer delapanbelas taoen dibolehken masoek dalem persidangan.

Sedemikian djoega dihoekoem pelanggaran dari atoeran pembatesan hak bersidang jang diadaken menoeroet artikel 8b.

Dipindai dengan CamScanner

Artikel 11.

Perboewatan-perboewatan jang terhantjam hoekoeman dalem artikel 10 itoe termasoek pelanggaran. Dalem ilmoe hoekoem diadaken perbedaän antara KEDJAHATAN dan PELANGGARAN. Beda jang perloe dikatahoei ja'ni; pertjobaän (poging) atas KEDJAHATAN dapet dihoekoem, sedang pertjobaän atas PELANGGARAN tida dapet dihoekoem.

Ambtenaar dan pegawai politie amat perloe mengatahoei ini beda. Oepamanja sadja: „Di tanah lapang aken diadaken persidangan politiek. Pemimpin-pemimpinnja persidangan itoe soedah sama berhadlir dan publiek poen banjak djoega. Sabeloemnja persidangan dimoelai, jalah diboeka oleh pemimpinnja atau beloem ada orang jang angkat bitjara dalem itoe persidangan tiba-tiba ditangkep oleh seorang politie".

Perboeatan permimpin itoe persidangan tida dapet dihoekoem, karena ia beloem melakoeken pelanggaran, tapi baroe melakoeken pertjobaän atas itoe pelanggaran, sedang pertjobaän atas pelanggaran tida dapet dihoekoem. Perdjalanannja politie dalem hal itoe mendjadi sia-sia sahadja.

Tambahan.

Boewat lengkepnja artikel 153bis dan 153ter dari Swb perloe djoega termoewat di sini, karena kedoewanja berhoeboengan djoega pada perkoempoelan dan persidangan.

Artikel 153 bis Swb.

Hij, die zich opzettelijk uit in woord, geschrift of afbeelding, waarin zij het ook zijdelings, voorwaardelijk of in bedekte termen, verstoring der openbare orde of omverwerping dan wel aanranding van het in Nederland of Nederlandsch - Indië gevestigd gezag wordt aangeprezen, of daarvoor stemming wordt gemaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa dengan sengadja menglairken perasaännja dengan perkataän, toelisan atau gambar, maoepoen dengan tjara penjindiran, dengan alasan peroepamaän, atau dengan tjara semboenian, dalem mana dipoedjinja atau disetoedjoeinja pengganggoean kaämanan oemoem atau pengrebahan

Dipindai dengan CamScanner

atau penjerangan pemerentah jang soedah ditetapken di Nederland atau di Hindia - Nederland, dihoekoem dengan pendjara paling lama anem taoen atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

Artikel 153 ter Swb.

Hij, die een geschrift of afbeelding, waarin zij het ook zijdelings, voorwaardelijk of in bedekte termen, verstoring der openbare orde of omverwerping dan wel aanranding van het in Nederland of in Nederlandsch - Indië gevestigd gezag wordt aangeprezen, of daarvoor stemming wordt gemaakt, met het oogmerk om aan de inhoud ruchtbaarheid te geven of de ruchtbaarheid daarvan te vermeerderen, verspreidt, openlijk ten toon stelt, of aanslaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Dalem bahasa Indonesia:

Barang siapa siarken, pertontonken atau tempelken, toelisan atau gambar, dalem mana maoepoen dengan tjara penjindiran, dengan alasan peroepamaän atau dengan tjara semboenian, dipoedjinja atau disetoedjoeinja pengganggoean kaamanan oemoem atau pengrebahan atau penjerangan pemerentah jang soedah ditetapken di Nederland atau di Hindia Nederland, dengan maksoed aken mempermakloemken isinja pada orang banjak atau aken bisa mangkin banjak orang taoe isinja itoe, dihoekoem dengan pendjara paling lama lima taoen atau denda paling banjak tiga ratoes roepiah.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

Dipindai dengan CamScanner

LAMPIRAN : HAK BERKOEMPOEL DAN BERSIDANG.

ERRATA :

Katja	Dari atas	Berboenji ini salah	Betoelnja begini
5	13	vergadering	vergaderingen
6	5	kepada	kepala
6	24	cier,	cier dan onder officier.
8	16	bolih datengi	bolih didatengi
8	22	persidang	persidangan
12	33	voor	voort-
12	34	taan	aan
14	33	orderverstoring	ordeverstoring
15	45	voorloopig	voorloopige
17	20	vergadering	vergaderingen
17	23	inwending	inwendig
17	28	bes-	be-
17	29	tuurshoofd	stuurshoofd
26	24	melakoeken	melakoeken hak

Dipindai dengan CamScanner

Dipindai dengan CamScanner

ELECTRISCHE DRUKKERIJ
„DE MATADOR"
KERTOSONO.

PERPUSTAKA
K
6

Dipindai dengan CamScanner